

Högsby kommun
kommun@hogsby.se

2018-12-20
1 (20)
Dnr-2018:6423

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Fröviskolan 1–6 i Högsby kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Fröviskolan 1-6 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men lämnar framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Fröviskolan 1-6 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling av undervisningen.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna systematiskt och kontinuerligt följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat och värdegrundsarbete. Rektorn behöver därefter besluta om prioriterade utvecklingsområden.
- Rektorn behöver följa upp hur skolans arbete med värdegrunden får avtryck i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Undervisningens innehåll och arbetssätt behöver anpassas mer till aktuell elevgrupp så att den stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i låg utsträckning av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ha ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med analyser av lärares bedömningar och betygssättning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 17 juni 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till

skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till,

Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens

diarienummer för granskningen (dnr– 2018:6423) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling. 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling av undervisningen.

Skälen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Granskningen visar däremot att rektorn i begränsad omfattning följer upp och analyserar skolenhetens kunskapsresultat, resultat av värdegrundsarbetet samt i vilken grad kvalitetsarbetet ger avtryck i undervisningen. I granskningen framkommer även att rektorn inte bedriver ett strategiskt jämställdhetsarbete.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Rektorn har vid tiden för Skolinspektionens besök arbetat som rektor på skolan i åtta veckor¹. Av intervjuer framgår att nuvarande rektor fokuserar på ledarskapet och att så långt som möjligt skapa en organisation som utgår från kunskapsuppdraget. Rektorn har fördelat resurser och flyttat personal utifrån en analys av elevers behov, samt tillsatt studiehundledare i syfte att nå högre kunskapsresultat. Rektorn har även skapat förutsättningar för skolans lärare att samverka och att det genom samverkan skapas forum för lärande i

¹ Bedömningen i detta område görs på rektorsfunktionen, vilket innefattar rektorsfunktionens ledarskap över en längre tid.

kollegiet. Lärare och rektorn uppger att det finns tid en gång varannan vecka för arbetslagsträffar och att arbetslagen har två ämnesansvariga lärare som delvis ansvarar för fortbildning av lärarlaget.

Därutöver framgår det att rektorn leder och organiserar arbetet med att skapa tydliga arbets- och förhållningssätt. Exempelvis finns nu dokumenterade rutiner för elever i behov av extra anpassningar, för anmälan av frånvaro och för anmälan om kränkande behandling. Rektorn har även ett tydligt fokus på att elevhälsan ska användas främst förebyggande och främjande och har skapat strukturer för att detta ska kunna realiseras. Till exempel ska lärare först ta upp elevärenden i arbetslaget och om läraren inte lyckas hitta en lösning tillsammans med kollegorna kan ärendet lyftas till elevhälsan. Genom den nya rutinen ska lärare ta initiativ till och vara mer delaktiga i pedagogiska utredningar än tidigare, då arbetet främst legat på elevhälsan.

Däremot finns i dagsläget ingen planerad introduktion till obehöriga lärare. Rektorn uppger att hen inte prioriterat introduktion till obehöriga lärare under sina åtta veckor med anledning av att nästan samtliga lärare är eller snart kommer bli behöriga.

Rektorn följer i viss mån upp och analyserar elevernas kunskapsresultat. Av till Skolinspektionen inkommen dokumentation framgår att skolenhetens rektor har följt upp elevers kunskapsutveckling genom screeningtester, nationella prov och betyg i årskurs 6. Av dokumentationen framgår att rektorn gjort viss analys av elevers resultat med fokus på att identifiera elever med läs-, skriv-, och matematiksvårigheter för att sätta in fungerande stöd. Dokumentationen visar att en viss analys av resultatet på nationella prov också har gjorts. Analysen visar enligt dåvarande rektor att lärare på skolan oftare satte lägre betyg än motsvarande provbetyg på nationella prov än vad betygsättande lärare gjort på andra skolor. Enligt lärare diskuterade de inte elevers kunskapsresultat i förhållande till kunskapskraven tillsammans med rektorn. Någon lärare uppger att föregående rektor efterfrågade analyser av elevers kunskapsresultat från lärare, men att återkopplingen från rektorn uteblev. Nuvarande rektor berättar under intervjun att det i dagsläget finns kommunövergripande screeningar, screeningar i svenska, engelska och matematik som elevhälsan genomför, samt kunskapsresultat från elever i årskurser utan betyg som kommer följas upp. Rektorn uppger att det inom arbetslagen nu initierats ett tydligt uppdrag att arbeta med det systematiska kvalitetsarbetet, där kunskapsresultaten ska följas upp. Lärare berättar att de fått i uppdrag av nuvarande rektor att bland annat diskutera hur alla elever ska nå kunskapskraven. Därutöver ska lärare i arbetslagen ta fram mål inom det systematiska kvalitetsarbetet, utöver de mål som finns i läroplanen som rektorn kommer följa upp.

Rektorn följer inte upp att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Lärare berättar att det är upp till varje lärare att avgöra hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen men att rektorn genom det systematiska kvalitetsarbetet kommer följa upp hur lärarnas arbete utgår från ett demokratiskt förhållningssätt. Rektorn berättar att det i dagsläget inte finns någon kartläggning av hur värdegrundsarbetet bedrivs. Enligt rektorn ingår värdegrundsuppdraget till stor del i elevhälsans förebyggande arbete och elevhälsan uppger att det främst är kurators uppdrag att bedriva insatser inom värdegrundsuppdraget. Representanter för elevhälsan känner inte till om det finns något gemensamt värdegrundsarbete på skolan.

Rektorn bedriver inte ett strategiskt jämställdhetsarbete. Av intervjuer med lärare, elevhälsa och elever framgår att det inte finns något gemensamt jämställdhetsarbete på skolenheten, utan det är upp till varje lärare att ta upp jämställdhet under lektioner eller aktiviteter. Lärare berättar att det inte har skett någon utvärdering av om det finns skillnader i pojkars och flickors förutsättningar på skolan. Elever uppger att lärare inte pratar med elever om jämställdhet i skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna systematiskt och kontinuerligt följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat och värdegrundsarbete. Rektorn behöver därefter besluta om prioriterade utvecklingsområden.
- Rektorn behöver följa upp hur skolans arbete med värdegrunden får avtryck i undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp och analysera skolenhetens resultat. Granskningen visar att rektorns uppföljning av skolans värdegrundsarbete och elevernas kunskapsresultat är begränsad, och att analyser av resultaten inte har genomförts tillsammans med lärarna. Vidare har rektorn inte tillsammans med lärarna systematiskt följt upp och analyserat hur undervisningens genomförande påverkar kunskapsresultaten.

Av 4 kap. 4 § skollagen framgår att rektorn på enhetsnivå systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla utbildningen samt att kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Av 4 kap. 6 § skollagen framgår att kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Av Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2012: 98) Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet framgår att det är viktigt att rektorn följer upp hur arbetssätt och metoder i undervisningen påverkar elevernas lärande och utveckling.

Granskningen visar att rektorn har inlett ett systematiskt kvalitetsarbete som involverar lärare och elevhälsa och som främst fokuserar på uppföljning av kunskapsresultat. Uppföljningen inkluderar även årskurser utan betyg. Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att gemensamt med lärarna göra en bredare uppföljning av kunskapsresultaten med analys utifrån samtliga ämnen och grupper av elever, exempelvis pojkar/flickor, utlandsfödda, samt föräldrars utbildningsbakgrund. I den breda uppföljningen ingår också undervisningens genomförande i syfte att identifiera utvecklingsområden.

Vidare framgår det av granskningen att rektorn i det systematiska kvalitetsarbetet ska följa upp hur lärarnas undervisning utgår från ett demokratiskt förhållningssätt. Rektorn har också initierat ett arbete med lärares bemötande av elever. Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn förtydligar och utvidgar arbetet med uppföljning och analys av värdegrundsarbetet så att det innefattar hur lärare låter sin undervisning identifiera vilka insatser skolan ska genomföra för att de nationella målen ska uppfyllas inom respektive område.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Skälen till Skolinspektionens bedömning är att undervisningen i flera delar främjar elevernas möjlighet att nå målen, men det finns delar som behöver utvecklas. Granskningen visar att undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd. Granskningen visar också att eleverna i varierad grad får reflektera över sitt

eget lärande, och att det i viss utsträckning finns metoder för att tillsammans med eleverna utvärdera och planera undervisningen. Även om det förekommer naturliga inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och motivation finns det begränsningar i hur lärare anpassar arbetssätt och innehåll i undervisningen till aktuell elevgrupp så att arbetet anpassas, stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling.

Lärarnas undervisning är strukturerad, målfokuserad och varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd för eleverna. Av lektionsobservationer framgår att lärare inleder med att kort presentera vad lektionen ska handla om, både muntligt och skriftligt, och fortsätter med intresseväckande inledningar av innehållet. Några lärare ger en tydlig beskrivning av syfte och mål med lektionen, och i förekommande fall även av delmoment. Lektionerna innehåller ett logiskt flöde mellan moment och lärares genomgångar ger struktur och sammanhang för eleverna. Av intervjuer framgår att lärare inleder nya arbetsområden med att presentera syfte för eleverna. Däremot gör lärare olika vid lektionsavslut, där vissa lärare ber eleverna göra en kort utvärdering och andra gör samma praktiska moment i början och i slutet av lektionen. Av lektionsobservationer och intervjuer med elever framgår att lärare oftast avslutar lektioner genom att be eleverna plocka undan böcker och material och sedan säga att det är dags för rast.

Lektionerna innehåller olika typer av uppgifter och aktiviteter så att det blir en variation och balans för eleverna, som får arbeta enskilt och i grupp. Både det enskilda arbetet liksom grupparbetet har en variation av arbetsmetoder. Lektionsobservationerna visar också att lärare håller i gemensamma genomgångar för att presentera nya områden eller för att repetera viktiga moment. Vid enskilt arbete liksom vid grupparbete går lärare runt och stöttar både de elever som ber om hjälp och de som har svårt för att koncentrera sig på uppgiften. Lärare ställer frågor eller förklarar så att eleverna kan komma vidare med uppgiften. Eleverna uppger även att lärarna är bra på att förklara så att de förstår.

Eleverna görs delaktiga i sitt eget lärande men det varierar om eleverna görs delaktiga i undervisningen. Av intervjuer framgår att lärare ibland har väl genomtänkta strategier för hur elever görs delaktiga i planeringen av undervisningen, exempelvis genom att lärare tar in förslag på arbetssätt från eleverna. Någon lärare har en snabb utvärdering varje fredag där eleverna får nämna två saker som var bra och vad eleverna vill arbeta vidare med kommande vecka. Det förekommer även att lärare anser att ämnet i sig ibland gör det svårt att göra elever delaktiga. Eleverna ger exempel utifrån enstaka ämnen där de har större inflytande och läraren under delar av undervisningen ger eleverna större möjlighet att påverka. Elever berättar att de oftast

upplever att de har lite inflytande över undervisningen. Av Skolinspektionens enkät till elever i årskurs 5, vårterminen 2018, anger 55 procent av de 44 svarande eleverna på Fröviskolan att det stämmer helt och hållet eller ganska bra att "på lektionerna är vi elever med och bestämmer och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika uppgifter". Trettio procent av de svarande anger att påståendet inte stämmer alls. Det genomsnittliga värdet för påståendet är lägre på Fröviskolan än för samtliga medverkande skolenheter.

Av intervjuer och lektionsobservationer framgår att lärare vid vissa lektioner ger eleverna i uppgift att reflektera över sitt eget lärande. Det kan handla om flera reflektionsinriktade frågor efter specifika uppgifter eller att eleverna får så kallade "entry" och "exit tickets" med frågor om undervisningen eller vad eleverna lärt sig under lektionen. Lärare och elever berättar att eleverna i årskurs 6 får förbereda och sedan hålla i sitt eget utvecklingssamtal, och att det uppmuntrar eleverna att ta ansvar för sitt eget lärande. Utifrån vad som framkommit på utvecklingssamtalen får eleverna sedan själva sätta upp personliga mål, berättar elever och lärare. Andra lärare berättar om elevers personliga arbetsschema där eleverna kan bocka för vad de behöver arbeta mer med. Andra lärare beskriver hur de tillsammans med eleverna gör jämförelser av elevernas tidigare arbeten för att visa för elever hur deras utveckling ser ut.

Undervisningen anpassas inte så att den stimulerar och utmanar alla elever utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar. Granskningen visar att undervisningen främst fokuserar på att få elever som riskerar att inte uppnå lägst godtagbara kunskapskrav att nå upp till kunskapskraven. Av intervjuer framgår att lärare har svårare för att utmana elever som kan komma längre än godkänd nivå och att lärare snarare har en undervisningsnivå som är anpassad till elever som har svårare för att uppnå kunskapskraven. Flera elever uttrycker att arbetet i skolan oftast är för lätt och att de vill ha mer utmaningar. Elever berättar också att de upplever att de får göra samma uppgift om och om igen i vissa ämnen.

Lektionsobservationer ger flera exempel på att undervisningen inte anpassas för att stimulera och utmana alla elever som når längre än godkänd nivå. Det visas genom att lärare inte ger nya utmanande uppgifter till elever som blir klara med sin uppgift innan andra klasskamrater. Det visas också genom att elever inte får möjlighet att arbeta med uppgifter på olika nivåer eftersom en stor del av lektionen används till gemensamma genomgångar utan att läraren ger uppgifter som går att utföra på olika nivåer. Under enstaka lektioner observeras exempel på att undervisningen sker i olika grupperingar utifrån elevernas kunskapsutveckling där elever som når längre i sin

kunskapsutveckling får enskilda genomgångar eller får arbeta i särskilda grupper med mer utmanande uppgifter.

Av intervju med lärare framgår att de kan ha svårt att hinna med att göra individuella anpassningar till eleverna. Lärare och elevhälsa berättar att lärare provar olika anpassningar för elever och att lärare nu efterfrågar material så att de kan anpassa undervisningen även för elever som kommit längre än godkänd nivå. Lärare berättar också att genrepedagogiken, det vill säga det språkutvecklande arbetssättet som skolan använder, är avsett för att anpassa undervisningen till alla elever. Genrepedagogiken är något som hitintills främst använts i årskurs 1 till 3. Rektorn berättar att läsårets pedagogiska konferenser kommer att fokusera på just genrepedagogiken och på hur lärmiljön kan anpassas för att passa fler elever. Enligt rektorn handlar en stimulerande och utmanande undervisning om att ha höga förväntningar på eleverna och att det behöver avspeglas i undervisningens genomförande och undervisningens metoder.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Undervisningens innehåll och arbetssätt behöver anpassas mer till aktuell elevgrupp så att den stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen behöver anpassas så att alla elever blir utmanade och stimulerade utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar. Av granskningen framgår att undervisningen främst fokuserar på att få elever som riskerar att inte uppnå lägst godtagbara kunskapskrav att nå upp till kunskapskraven. Det leder till att inte alla elever blir stimulerade och utmanade utifrån sina behov och förutsättningar.

En central utgångspunkt i skollagen och läroplanen är att undervisningen ska utgå från och anpassas efter de enskilda elevernas behov och förutsättningar. Varje elev ska ges ledning och stimulans efter sina förutsättningar och har rätt att utvecklas så långt som möjligt. Läraren behöver sedan anpassa innehåll och arbetssätt så att alla elever utmanas och stimuleras på bästa sätt. Om undervisningen inte lyfter eller utmanar eleverna blir konsekvenserna för flertalet elever att de inte når fullt så långt i sitt lärande som de skulle kunna och har rätt till. Elever som inte blir tankemässigt

utmanade och stimulerade på lektionerna riskerar i vissa fall att bli omotiverade och uttråkade².

För att utveckla arbetet med att stimulera och utmana alla elever rekommenderar Skolinspektionen att rektorn och lärarna i större utsträckning formar en lärandemiljö som är uppmuntrande och stimulerande samtidigt som den innehåller individanpassningar, variation och utmaningar till alla elever. För att skapa bättre förutsättningar för en undervisning som stimulerar elevernas lust till lärande bör lärare till exempel ha en större variation av undervisningsmetoder, ha alternativa ansatser och förklaringar av innehållet. Lärare kan därtill använda ett varierat undervisningsmaterial och olika uppgifter som har en större bredd av utmaningar³.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Utbildningen präglas i låg utsträckning av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Skälen till Skolinspektionens bedömning är att granskningen visar att det i vissa avseenden finns ett arbete för att skapa studiero som eleverna deltar i, men att lärarna saknar en samsyn för hur studieron ska upprätthållas. Granskningen visar också att skolan saknar en tydlig organisation för det kontinuerliga arbetet med att skapa trygghet på skolan.

² Skolinspektionen (2016) *Skolans arbete för att säkerställa studiero – det räcker inte med att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också*, Stockholm: Skolinspektionen.

³ Skolinspektionen (2016) *Utmaningar i undervisningen: Många elever behöver mer stimulans och utmaningar*, Tematisk analys, Stockholm: Skolinspektionen.

Fröviskolan har i vissa avseenden ett arbete för att skapa studiero. Av intervjuer framgår att skolan upprättar trivselregler för skolan och klasserna tillsammans med eleverna, som syftar till att främja studieron. Lärare menar att eleverna är mer benägna att följa reglerna som de själva varit med och tagit fram dem. En lärare beskriver att eleverna fått skriva under klassreglerna och att det för dessa elever är viktigt att reglerna efterlevs. Lärare och elever beskriver att de i vissa klasser använder sig av "stoppljuset" som visar vilken samtalston som ska råda i klassrummet. Rektorn uppger under intervjun att studiero är ett prioriterat arbete och att rektorn initierat ett arbete för en tydligare lektionsstruktur och ett arbete med hur personalen bemöter eleverna i skolan. Enligt rektorn handlar bemötandet bland annat om hur lärare tar emot och släpper in eleverna i klassrummet. Genom att ha en rutin för att släppa in elever organiserat i klassrummen försvinner inte tid för att få ordning i klassrummet utan lärare kan direkt ägna tid åt att undervisa.

Det saknas en samsyn mellan lärare i att upprätthålla studiero under lektionerna. Av intervjuer och lektionsobservationer framgår att lärare har olika förhållningssätt i att upprätthålla studiero under lektionerna. Elever berättar under intervjun att lärare förhåller sig olika till de åtgärder som kan vidtas för att upprätthålla studiero under en lektion, som till exempel utvisning av elev. Elever beskriver att vissa lärare hotar med utvisning som inte verkställs. Det finns också lärare som ger ogiltig frånvaro och därmed kvarsittning för motsvarande tid elever varit utvisade ur klassrummet.

Fröviskolan saknar en tydlig organisation för det kontinuerliga arbetet med att skapa trygghet på skolan. Av till Skolinspektionen inkommen dokumentation framgår att skolan saknar en plan mot kränkande behandling som gäller för läsåret 2018/2019 där det framgår vilka åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Rektorn uppger att en rutin för anmälan om kränkande behandling är framtagen men att den inte implementerats fullt ut hos personalen. Enligt rektorn saknas en samsyn på skolan om vad som är en kränkande behandling och vad som räknas som tillbud. Lärare berättar att det inte skett någon gemensam diskussion om vad som anmäls utan det är upp till varje lärare att anmäla utifrån det läraren ser. Av Fröviskolans kvalitetsrapport läsåret 17/18 framgår att den föregående rektorn gjort en översikt av skolans trygghet och trivsel men att inga konkreta insatser planerats. Av intervjuer med lärare framgår att det var två år sedan personalen på skolan gjorde en kartläggning av elevernas arbetsmiljö där elever pekar ut otrygga platser på skolan och skolgården. Representanter för elevhälsan uppger att skolan gjort egna varianter på trivselenkäter som inte kunnat sammanställas på grund av för låg svarsfrekvens.

Det saknas ett medvetet arbete med att skapa trygghet för eleverna på rasterna. Av utredarnas observationer från raster på skolan framgår att elever ofta bråkar på skoj, de drar och sliter i varandras kläder och försöker brotta ner varandra. Lärare berättar att de förbjudit eleverna i årskurs 5 att ha skojbråk på rasterna. Elever menar att bråken på skoj oftast, men inte alltid, avbryts om en elev säger stopp. Av intervju med lärare och elever framgår att de flesta anser att skolan i stort är trygg, medan rektorn uppger att skolgården på grund av sina många byggnader främjar otrygga beteenden som till exempel utfrysning och mobbning. Av Skolinspektionens elevenkät för våren 2018 framgår att nio av 44 svarande elever i årskurs 5 på Fröviskolan anser att det stämmer ganska bra att "det finns elever som jag är rädd för"⁴.

Elevhälsan och lärare berättar att fritidshemspersonal och elevrådet initierat trygghetsprojekt för hela skolan. Vid Skolinspektionens besök har detta projekt ännu inte kommit igång. Trygghetsprojektet innebär enligt lärare att skolan startat ett faddersystem, där elever från de högre årskurserna är faddrar till elever i de lägre årskurserna. Projektets syfte är att de yngre eleverna ska känna sig trygga med de äldre eleverna, uppger lärare. Elevhälsan berättar vidare att skolan har vissa trygghetsskapande aktiviteter över årskurserna, som till exempel att elever har högläsning för elever i de lägre årskurserna, några gemensamma utflykter och friluftaktiviteter. Dessa aktiviteter sker dock vid enstaka tillfällen över året.

Av samtliga intervjuer framgår att rektorn under höstterminen 2018 initierat förändringar och regler för att säkerställa elevers trygghet. Reglerna gäller dagligen. De intervjuade uppger att förändringarna tillkom efter att elever och lärare uttryckt till rektorn att vissa situationer eller plaster på skolan är särskilt otrygga. Förändringarna gäller till exempel elever som väntar på skolskjuts, där eleverna nu får vänta i ett klassrum i stället för på busshållplatsen, till strax innan bussen kommer. Förändringarna gäller även placeringar i matsalen när elever äter lunch för att skapa en tryggare matsalsmiljö främst för de yngre eleverna.

⁴ Skolinspektionens skolenkät våren 2018. Beslut och rapporter för Fröviskolan 1–6, Högsby kommun. Söks fram via "Hitta beslut" på <https://skolinspektionen.se/>

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ha ett målinriktat arbete med att skapa trygghet på skolan.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver utveckla ett tydligt och målinriktat arbete med att skapa trygghet på skolan. Granskningen visar att skolan behöver utveckla ett arbete som omfattar regelbundna kartläggningar av tryggheten, och därmed även analys och konkreta förslag på förbättringsåtgärder.

Enligt 5 kap 3 § i skollagen (2010:800) ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. En viktig utgångspunkt i skolans arbete med tryggheten är att rektorn skaffar sig en bild över tryggheten och trivsel, genom till exempel enkäter och trygghetsvandringar. Resultaten från kartläggningarna ska sedan analyseras tillsammans med personal och elever, och förslag på åtgärder ska tas fram.

För att åstadkomma ett effektivt arbete med tryggheten på Fröviskolan bör både elever, lärare och elevhälsa involveras i det främjande och förebyggande arbetet. I arbetet ingår att genomföra systematiska kartläggningar av elevers upplevelser av trygghet och trivsel på skolan och på nätet. Rektorn behöver även säkerställa att personalen känner till rutinen om anmälan om kränkande behandling samt hur upplevelser av kränkande behandling ska utredas och åtgärdas.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Skälen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn ser till att lärarna använder sig av olika metoder och ger dem förutsättningar för att kvalitetssäkra sina omdömen och

betyg. Rektorn analyserar i begränsad omfattning eventuella skillnader i omdömen och betyg.

Rektorn kommer att se till att lärarna använder sig av olika metoder och ge dem förutsättningar för att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg. Dessa förutsättningar har lärarna inte getts tidigare. Av intervjuer med rektorn framgår att hen gått igenom tidigare års betyg och utifrån genomgången skapat sig en bild av att lärare inte gemensamt arbetat med betyg och bedömning. Rektorn konstaterar att lärare behöver ha diskussioner om betyg och bedömning, men anser samtidigt att det får vänta till senare under läsåret eftersom lärarna först behöver fokusera på att få till studiero och anpassningar i undervisningen. Enligt lärare finns bedömning och betygsättning med som en punkt på dagordningen på arbetslagsmötena denna hösttermin, och samtliga lärare använder nu Skolverkets bedömningsstöd. Lärare ger en samstämmig bild av att de tidigare arbetat enskilt och inte haft någon gemensam diskussion om bedömning eller betygsättning. Lärare berättar också att det tidigare var sagt att endast vissa årskurser fick arbeta utifrån Skolverkets bedömningsstöd. På grund av detta har lärare upplevt att elever blivit felaktigt bedömda. Lärare beskriver vidare att de har saknat en sambedömning och att de ännu inte har en samsyn och en likvärdighet i bedömningarna och betygsättningen. Lärare berättar vidare att de inte haft någon sambedömning mellan skolor i kommunen sedan matematiklyftet 2014, och efterfrågar i större utsträckning sambedömningar mellan skolorna.

Rektorn analyserar i begränsad omfattning skillnader i omdömen och betyg. Granskningen visar att rektorn i liten utsträckning analyserar skillnader i omdömen och betyg i olika ämnen, skillnader mellan flickor och pojkar och skillnader mellan resultat på nationella prov och omdömen/betyg. Av intervju med nuvarande rektorn framgår att hen tittat på elevers betyg men inte gjort någon analys av skillnader mellan till exempel ämnen, flickor och pojkar eller lärare. Rektorn uppger att hen pratat med lärare om betyg och bedömning, och att det är viktigt att lärare får en samsyn. Lärare berättar under intervju att de inte förde några diskussioner om deras bedömningar och betygsättningar med den föregående rektorn. Lärare menar att de tidigare år fick i uppdrag att enskilt göra en analys som lämnades till rektorn. Lärare berättar vidare att dåvarande rektorn inte delgav lärarna andra lärares analyser, eller rektorns eventuella analys av bedömningarna och betygsättningen.

Av till Skolinspektionen inkomna handlingar framgår att föregående rektor gjort en viss analys av skillnaderna mellan resultat på nationella prov och betyg. Analysen visade enligt rektorn att Fröviskolans lärare inte använder en elevs betyg på nationella prov som en lägsta nivå för elevens vårterminsbetyg, utan sätter lägre betyg än

motsvarande på nationella provet. Av statistik från Skolverket⁵ framgår exempelvis för läsåret 2016/2017 att drygt 43 procent av eleverna fick ett lägre slutbetyg i engelska än de fått på det nationella provet samma år. Där framgår också att 23 procent av eleverna fick ett lägre slutbetyg i matematik än de fått på det nationella provet samma år⁶.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med analyser av lärares bedömningar och betygsättning.

Skolinspektionen bedömer att rektorn tillsammans med lärare behöver utveckla arbetet med att följa upp och analysera lärarnas arbete med bedömning och betygsättning. Detta i syfte att hitta avvikelser och skapa förutsättningar för likvärdighet i arbetet med betyg och bedömningar.

Enligt Skolverkets allmänna råd om Betyg och betygssättning (SKOLFS 2018:247, s. 42ff) framgår att lärarna, rektorn och huvudmannen har ett delat ansvar för att följa upp betyg och betygssättning. Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med författningarna. Det innebär att rektorn har ett särskilt ansvar för att undersöka om det finns omotiverade avvikelser i betygen inom skolenheten för att främja en rättssäker betygssättning. Rektorn behöver säkerställa att det finns förutsättningar för att sammanställa betyg och nationella provbetyg som underlag för ändamålsenliga analyser av resultaten. Rektorn bör se till att det finns förutsättningar att fördjupa analysen inom den egna skolenheten, för att kunna följa upp och analysera betygen inom och mellan ämnen och elevgrupper. Det är viktigt att skolenheten har rutiner för att analysera betyg och nationella provbetyg ur olika perspektiv för att säkerställa att betygen är så rättvisande och likvärdiga som möjligt och att de nationella proven särskilt har beaktats. Om det framkommer att det finns avvikelser mellan betyg och

⁵ Skolbladet, Fröviskolan 1-6, Högsby kommun. Söks fram via <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik>

⁶ Ibid.

provbetyg är det viktigt att rektorn undersöker vad avvikelserna kan bero på och om de är motiverade. Utifrån vad uppföljningen av betygen och betygssättningen visar kan rektorn behöva sätta in olika insatser.

Av granskningen framgår att rektorn i viss utsträckning följt upp eller analyserat lärares arbete med bedömning och betygssättning men att analysen behöver utvidgas. Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn analyserar skillnader mellan terminsbetyg och nationella prov, mellan lärares betygssättning/bedömning i olika klasser och mellan pojkar och flickor. Utifrån analyserna bör rektorn sedan föra diskussioner med lärarna och därefter genomföra förbättringsinsatser för att höja bedömningarnas och betygssättningens kvalitet, och för att utjämna skillnader inom skolan mellan lärare, ämnen och årskurser.

På Skolinspektionens vägnar

X Allan Westerdahl

Allan Westerdahl
Beslutsfattare
Signerat av: Allan Westerdahl

X Eva Fröberg

Eva Fröberg
Föredragande
Signerat av: Eva Fröberg

I handläggningen av ärendet har även utredare Erik Ahlsén och Åsa Rasmussen medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 8 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 2 oktober 2018 och den 3 oktober 2018. Besöket genomfördes av Eva Fröberg och Erik Ahlsén.

Fröviskolan i Högsby kommun bedriver verksamhet i förskoleklass och grundskolans årskurser 1 – 6. Verksamheten i grundskolan är organiserad i tre klasser för årskurserna 1 – 2, 3 – 4 respektive 5 – 6. Skolenheten leds av en rektor och lärare är uppdelade i två arbetslag, båda med inriktning förskoleklass till årskurs 6. Vid tiden för granskningsbesöket går det 231 elever på skolan.